

Theorieboek Rijbewijs B

Volgens de nieuwste examenrichtlijn van het CBR.



*Slagen voor je CBR
theorie examen?
Leer met dit actuele
auto theorieboek!*

*Speciale
uitgave van
Zorgeloos Studeren,
in samenwerking
met VekaBest.*



ZORGELOOS
STUDEREN.

Het theorie- en praktijkexamen B	5
Hoofdstuk 1	
Veilig autorijden	11
1.1 Algemeen	11
1.2 Zintuigen	12
1.3 Geestelijke en lichamelijke gesteldheid	13
1.4 Aangepast en besluitvaardig gedrag	18
Hoofdstuk 2	
Wettelijke bepalingen	21
2.1 Rijbewijs en kentekenbewijs	21
2.2 Begrippen verkeersdeelnemers	25
2.3 Begrippen voertuigen	27
2.4 Begrippen wegen en weggedeelten	30
2.5 Overige begrippen en bepalingen	35
2.6 Opsporing en rechtspraak	40
2.7 Aansprakelijkheid en bevoegdheid	43
2.8 Educatieve maatregelen	44
Hoofdstuk 3	
Verkeerstekens en aanwijzingen	46
3.1 Verkeersborden	46
3.2 Verkeerstekens op het wegdek	51
3.3 Verkeerslichten	54
3.4 Aanwijzingen	57
Hoofdstuk 4	
Wegen	60
4.1 Tegemoetkomend verkeer	60
4.2 (Snor)fietzers en bromfietzers	62
4.3 Rijden op enkelbaanswegen	64
4.4 Rijden in bochten	67
4.5 Rijden op dijkwegen	69
4.6 Rijden in de bergen	69
4.7 Rijden op autowegen en autosnelwegen	70
4.8 Bewegwijzering	76
4.9 Wegmarkering met snelheidsinformatie	78
4.10 Duurzaam veilig	80

Hoofdstuk 5

	Bijzondere weggedeelten	82
5.1	Rotondes	82
5.2	Inrit en uitrit	88
5.3	Erf	89
5.4	30 km-zone	90
5.5	Voetgangersoversteekplaats (zebrapad)	91
5.6	Bushalte en tramhalte	92
5.7	Overwegen	94
5.8	Brug en viaduct	97
5.9	Tunnel	98

Hoofdstuk 6

	Gedrag bij kruispunten, voorrang, voor laten gaan	102
6.1	Gedrag bij kruispunten	102
6.2	Vorrangsregeling	105
6.3	Afslaan	110
6.4	Vorrangsregels tram	112
6.5	Vorrangsregeling militaire colonne en uitvaartstoet	114
6.6	Vorrangsvoertuig	116

Hoofdstuk 7

	Snelheid en afstand houden	117
7.1	Maximumsnelheden	117
7.2	Afstand houden	123
7.3	Reactiesecunde, remweg en stopafstand	125

Hoofdstuk 8

	Andere weggebruikers	127
8.1	Kwetsbare weggebruikers	127
8.2	Overige weggebruikers	131

Hoofdstuk 9

	Rijmanoeuvres	133
9.1	In- en uitstappen	133
9.2	Wegrijden	134
9.3	Voorsorteren	135
9.4	Rechts afslaan	137
9.5	Links afslaan	138
9.6	Inhalen	140
9.7	Invoegen	148
9.8	Uitvoegen	151
9.9	Weven	153
9.10	Ritsen	154
9.11	Bijzondere manoeuvres	155

Hoofdstuk 10

	Stilstaan, parkeren, file rijden, pech, slepen, gedrag bij ongevallen	159
10.1	Stilstaan of parkeren	159
10.2	Verboden door borden	160
10.3	Stilstaanverboden	162
10.4	Parkeerverboden	163
10.5	Filerijden	167
10.6	Pech	168
10.7	Gedrag bij ongevallen	170
10.8	Hulp bij auto te water	178

Hoofdstuk 11

	Communicatie, rijden met licht en in moeilijke weersomstandigheden	181
11.1	Communicatie	181
11.2	Rijden met licht	183
11.3	Rijden in regen en wind	187
11.4	Rijden in mist	190
11.5	Sneeuw, ijzel en ijs	192

Hoofdstuk 12

	Milieuaspecten	197
12.1	Katalysator en roetfilter	200
12.2	Geen onnodig geluid	201
12.3	Milieu, reiniging en onderhoud	201
12.4	Milieuzones	202
12.5	Bandenlabel	202

Hoofdstuk 13

	Technische aspecten	203
13.1	Voertuigeisen	203
13.2	Algemene periodieke keuring (APK)	206
13.3	Vorbereidings- en controlehandelingen	207
13.4	Dashboard	210
13.5	Advanced Driver Assistance Systems (ADAS)	218
13.6	Veel voorkomende defecten	224
13.7	Lading en aanhangwagens	226
13.8	Definities en wettelijke eisen aanhangwagens	229
13.9	Lengtes van vrachtauto's en bussen	235

Hoofdstuk 14

	Verkeersborden en verkeersregels	238
--	---	------------

HOOFDSTUK

1



Veilig autorijden

In de Wegenverkeerswet en het Reglement verkeersregels en verkeerstekens staat beschreven welke regels er gelden in het verkeer en hoe verkeersdeelnemers zich moeten gedragen. Het fundament is artikel 5 van de Wet:

- *het is een ieder verboden zich zodanig te gedragen dat gevaar op de weg wordt veroorzaakt of kan worden veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt gehinderd of kan worden gehinderd.*

Veiligheid en doorstroming zijn dus een verantwoordelijkheid van iedereen die aan het verkeer deelneemt. We beginnen met een aantal grondbeginselen voor veilig autorijden, want daar komt meer bij kijken dan alleen de juiste bediening van het voertuig.

1.1 Algemeen

Ken je beperkingen ... en die van anderen

Wanneer je een auto bestuurt, moet je rekening houden met je eigen kenmerken (bv. rijervaring, gezondheid of gemoedstoestand) en je eigen sterke en zwakke plekken ... maar ook met die van andere weggebruikers. Je moet samen met alle andere bestuurders zorgen voor een veilige en vlotte doorstroming van het verkeer.

Ken de zichtbeperkingen van je voertuig

Hoewel er rondom ruiten in je auto zitten, heb je niet rondom zicht. Deur- en raamstijlen, hoofdsteunen en passagiers kunnen je (een deel van) je zicht ontnemen. En via je spiegels is je zicht naar achteren sowieso beperkt. Realiseer je ook dat je met je auto het zicht van andere bestuurders op een situatie kunt ontnemen.

Verkeerssituaties inschatten

Een situatie kan binnen enkele seconden veranderen van veilig in gevaarlijk of andersom. Je inschattings- en reactievermogen zijn daarom erg belangrijk, zeker als je bedenkt dat bij negen van de tien ongevallen het rijgedrag van de bestuurder mede de oorzaak is.

Erger je niet

Soms gedragen andere weggebruikers zich zo irritant, dat je je groen en geel kunt ergeren. Maar daarmee schiet je niets op. Het gaat alleen maar ten koste van je concentratie.



Erger je niet, maar kies voor veiligheid.



Deze situatie heb je niet goed ingeschat. Hier geef je te weinig ruimte aan de fietser.

1.2 Zintuigen

Je gebruikt je zintuigen om situaties waar te nemen en te herkennen en om vervolgens je handelingen erop af te stemmen:

- het belangrijkste zijn je ogen, zoals je zult begrijpen,
- je oren attenderen je op bijvoorbeeld een sirene, een claxon, piepende remmen of een vreemd geluid van je auto,
- met je neus kun je gevaar soms letterlijk ruiken. Denk maar eens aan gassen in de auto door een kapotte uitlaat, lekkende brandstof of een nog aangetrokken handrem tijdens het rijden,
- je gevoel, tenslotte, gebruik je voor het opmerken van de trillingen van je auto, de centrifugaalkracht in bochten en de aard van het wegdek.

Je zintuigen moeten goed functioneren, anders ben je een gevaar op de weg. Twijfel je aan je zicht, laat dan je ogen controleren. Kleuren- en nachtblindheid hoeven geen belemmering te zijn om te rijden, zolang je je rijstijl erop aanpast.

Zorg ervoor dat je zintuigen niet worden belemmerd. Het is bijvoorbeeld niet slim om tijdens het rijden naar harde muziek te luisteren, omdat je belangrijke geluiden dan niet hoort. En let er bijvoorbeeld ook op dat de ruiten niet beslagen zijn, je goed passende kleding en schoenen draagt en je conditie goed is.



*Alle zintuigen werken
als radertjes samen om
informatie te verwerken.*

1.3 Geestelijke en lichamelijke gesteldheid

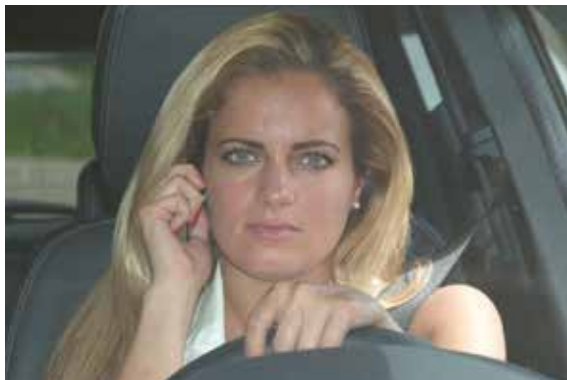
Als je je niet lekker voelt of moe bent, rijd je minder veilig. Maar ook emoties, bijvoorbeeld boosheid, stress of verdriet, beïnvloeden je rijstijl. En tenslotte hebben ook alcohol, drugs en bepaalde medicijnen een grote invloed op je gedrag.

Concentratie

Houd je hoofd bij het verkeer. Afleiding, vooral door sociale media, is een belangrijke oorzaak van ongevallen. Ook bellen tijdens het rijden is gevaarlijk. Stel vóór vertrek je spiegels en navigatie in; dan hoef je dat tijdens het rijden niet meer te doen.

Je concentratie vasthouden valt niet mee. Zeker als er iets bijzonders te zien is, bijvoorbeeld bij het passeren van een ongeval, letten veel bestuurders niet goed op het verkeer. Ook een vertrouwde route kan ervoor zorgen dat je concentratie vermindert, net als het rijden op lange, rechte wegen door een eentonig polderlandschap. Dit wordt ook wel 'polderblindheid' genoemd.

*Handsfree of niet; bellen is
altijd risicovol.*



Conditie

Een goede conditie is prettig bij het autorijden. Wanneer je regelmatig beweegt, gezond eet en zorgt dat je ontspannen en uitgerust bent, rijdt je een stuk veiliger en prettiger. Je blijft makkelijker geconcentreerd en raakt minder snel vermoeid.

Vermoeidheid

Bij 15 procent van de ongevallen is vermoeidheid de hoofdoorzaak. Als je vermoeid bent, heb je minder reactievermogen, schat je verkeerssituaties minder goed in en neem je vaker verkeerde beslissingen.

Vermoeidheid merk je aan zware oogleden, voortdurend gapen, plotseling opschrikken, dubbel zien of zelfs even wegdutten. Alleen rusten helpt. Neem na iedere twee uur rijden een pauze van minimaal 15 minuten.

Emoties

Als je bijvoorbeeld erg blij (opgewonden), boos of verdrietig bent:

- rijdt je minder geconcentreerd,
- reageer je later,
- neem je eerder een verkeerde beslissing.

Ga daarom niet rijden als je heftig geëmotioneerd bent en laat je tijdens het rijden bijvoorbeeld niet opjatten door een agressieve medeweggebruiker.



INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

HOOFDSTUK

2

Wettelijke bepalingen

2.1 Rijbewijs en kentekenbewijs

Op je (verplichte) rijbewijs staan de volgende gegevens:

- je naam, pasfoto, BSN-nummer en woonplaats,
- voor welke voertuigcategorie(ën) het rijbewijs geldig is,
- tot hoe lang het rijbewijs geldig is.

Als de geldigheidsduur is verstreken, of als het rijbewijs slecht leesbaar is, mag je niet rijden. Je moet dan eerst een nieuw rijbewijs aanvragen. Je mag ook niet rijden met een kopie van je rijbewijs.

Rijbewijs A (motorfiets)

Rijbewijs A heb je nodig voor het besturen van:

- motorvoertuigen op twee wielen,
- motorvoertuigen op twee wielen met zijspan of aanhangwagen,
- gemotoriseerde driewielers.

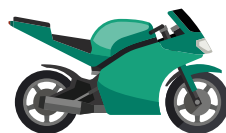
Er zijn drie varianten van dit rijbewijs: A1 (lichte motoren), A2 (middelzware motoren) en A (zware motoren). Welk rijbewijs een bestuurder kan behalen, is afhankelijk van zijn leeftijd en van eventuele rijervaring op een lichtere categorie.



*Rijbewijs A1
lichte motoren.*



*Rijbewijs A2
middelzware motoren.*



*Rijbewijs A
zware motoren.*

Rijbewijs AM (bromfiets)

Rijbewijs AM heb je nodig voor het besturen van:

- speed-pedelecs (extra snelle elektrische fietsen),
- snorfietsen,
- bromfietsen, bromscooters en brombakfietsen,
- brommobielen.

Als je al een A of B rijbewijs hebt, hoef je geen bromfietsexamen af te leggen. Bij het aanvragen of verlengen van je A of B rijbewijs krijg je de categorie AM er automatisch bij.

Rijbewijs B (personenauto)

Met rijbewijs B mag je personenauto's en lichte bestelauto's besturen.

Er geldt:

- de toegestane maximummassa² van je voertuig mag maximaal 3.500 kg zijn,
- je voertuig mag zijn ingericht voor het vervoer van de bestuurder + maximaal 8 passagiers,
- je mag een aanhangwagen trekken waarvan de toegestane maximummassa maximaal 750 kg is³.

Rijbewijs C (vrachtauto)

Dit rijbewijs voor vrachtauto's is er in twee varianten:

- C1 voor voertuigen met een toegestane maximummassa tussen 3.500 kg en 7.500 kg (kleine vrachtauto),
- C voor voertuigen met een toegestane maximummassa van meer dan 3.500 kg (grote vrachtauto).

Met beide varianten mag je een aanhangwagen trekken waarvan de toegestane maximummassa maximaal 750 kg is.

² Onder toegestane maximummassa wordt verstaan: het ledig gewicht van het voertuig (gewicht van een 'rijklaar' voertuig zonder bestuurder) vermeerderd met het maximum toegestane gewicht aan lading.

³ Voor het trekken van zwaardere aanhangwagens met rijbewijs B gelden speciale voorwaarden, maar vaak is hiervoor rijbewijs BE vereist; in hoofdstuk 13 van dit boek lees je daar meer over.

Rijbewijs D (autobus)

Ook dit rijbewijs is er in twee varianten:

- D1 voor voertuigen waarmee meer dan 8 passagiers en maximaal 16 passagiers kunnen worden vervoerd (kleine autobus),
- D voor voertuigen waarmee meer dan 8 passagiers kunnen worden vervoerd (grote autobus).

Met beide varianten mag je een aanhangwagen trekken waarvan de toegestane maximummassa maximaal 750 kg is.

Rijbewijs E (aanhangwagen)

Als je met een zwaardere aanhangwagen of oplegger wilt rijden dan met je B, C of D rijbewijs is toegestaan, heb je rijbewijs E nodig. Hier moet je een apart praktijkexamen voor afleggen.

Rijbewijs T (tractor)

Voor het rijden met een landbouw- of bosbouwtrekker (LBT) of een mobiele machine heb je rijbewijs T nodig, behalve in een paar uitzonderingsgevallen die je voor het auto theorie-examen niet hoeft te kennen.

Bijzonderheden

Het kan zijn dat er extra eisen of beperkingen gelden voor het gebruik van je rijbewijs. Die eisen kunnen voor jou of voor je voertuig gelden.



Als je een bril of lenzen moet dragen, dan wordt dat op je rijbewijs vermeld.

Op je rijbewijs wordt dit met een code aangegeven.

Code 01.06 betekent bijvoorbeeld dat je alleen een voertuig mag besturen als je een bril of contactlenzen draagt.

Code 42.03 betekent bijvoorbeeld dat je alleen mag rijden in een voertuig dat is uitgerust met een extra hulpmiddel voor zijdelings zicht.

Geldigheidsduur

Het B-rijbewijs is:

- tot je 65ste bij verlenging standaard 10 jaar geldig⁴,
- tussen je 65e en 70e bij verlenging maximaal 10 jaar geldig⁵,
- vanaf je 70e bij verlenging maximaal 5 jaar geldig.

Vanaf je 75e moet je medisch gekeurd worden als je je rijbewijs wilt vernieuwen.

Behalve door het verstrijken van de geldigheidsduur wordt een rijbewijs o.a. ook ongeldig als je geboortegegevens wijzigen, als je het Nederlandse rijbewijs inwisselt voor een buitenlands rijbewijs en als je fraudeert met de gegevens op het rijbewijs.

Als je bevoegdheid tot het besturen van motorrijtuigen is ontzegd, is je rijbewijs tijdelijk ongeldig.

Rijbewijs kwijt?

Als je je rijbewijs kwijt bent (verloren of gestolen), kun je bij je gemeente een verklaring invullen en meteen een nieuw rijbewijs aanvragen. Na 5 werkdagen kun je dat ophalen. Tot die tijd mag je niet rijden.

Kentekencard

Motorrijtuigen en aanhangwagens waarmee op de openbare weg wordt gereden, moeten een kentekencard (officiële naam: kentekenbewijs) hebben. Je moet die card altijd bij je hebben als je met een auto op de openbare weg rijdt.

De kentekencard is het identiteitsbewijs van je voertuig. Op de card staan:

- de gegevens van het voertuig, zoals de kleur, het vermogen en de toegestane maximummassa,
- de gegevens van de eigenaar.

NB: Sommige voertuigen, bijvoorbeeld aanhangwagens tot 750 kg en gehandicaptenvoertuigen hebben geen kentekenbewijs

⁴ Om medische redenen kan het CBR bepalen dat je rijbewijs korter geldig is.

⁵ Als je je rijbewijs vernieuwt tussen je 65e en 70e, krijg je standaard een rijbewijs dat geldig is tot je 75e.



INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

HOOFDSTUK

3

Verkeerstekens en aanwijzingen



De basisafspraken in het verkeer zijn de zogenaamde verkeersregels, bijvoorbeeld dat je op een gelijkwaardig kruispunt voorrang moet verlenen aan een bestuurder die van rechts komt.

In veel situaties zijn de verkeersregels niet voldoende om de veiligheid en de doorstroming te regelen. Dan worden verkeerstekens gebruikt. Er zijn drie soorten:

- verkeersborden,
- verkeerstekens op het wegdek,
- verkeerslichten.

3.1 Verkeersborden

De belangrijkste verkeersborden vind je in hoofdstuk 14 van dit boek. Bestudeer ze goed ter voorbereiding op je theorie-examen.

Werkingsgebied

Meestal gelden verkeersborden voor de hele breedte van de weg. Een uitzondering zijn de borden met een verbod tot stilstaan of parkeren; die gelden alleen voor de kant van de rijbaan waar ze zijn geplaatst.

Als er boven een verkeersbord het woord 'zone' staat, geldt het bord voor een heel gebied. Als niet direct duidelijk is waar de zone eindigt, wordt aan het einde het bord 'einde zone' geplaatst.



Bord links: parkeerverbod. Dit bord geldt alleen aan de kant van de weg waar het staat.

Bord rechts: dit parkeerverbod geldt in de hele zone én (let op!) aan beide zijden van de weg.

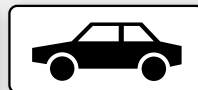
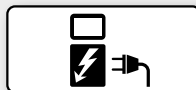
Onderborden

Met onderborden kan worden aangegeven:

- wanneer het verkeersbord geldt,
- voor wie het verkeersbord geldt,
- voor wie het verkeersbord níet geldt,
- waar het verkeersbord geldt,
- extra informatie.

alleen op
maandag

ma t/m vr
700 - 2130 h



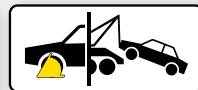
uitgezonderd



uitgezonderd
lijnbusen

↑ 500 m ↑

500 m



Categorieën verkeersborden

A Snelheidsborden

Deze borden geven een maximumsnelheid of adviessnelheid aan (of het einde daarvan). Er zijn ook snelheidsborden die voor een hele zone gelden.



B Voorrangsborden

Deze borden regelen de voorrang op kruispunten en op sommige afbuigende wegen.



C Geslotenverklaringen

Deze borden bepalen wie een weg niet in mag. Op de borden kun je aan de symbolen zien voor wie ze bedoeld zijn.

**D Rijrichtingsborden**

Bij deze borden moet je verplicht de aangegeven richting volgen.

**E Parkeer- en stilstaanborden**

Deze borden regelen waar je wel of niet mag stilstaan of parkeren.

**F Overige geboden en verboden**

Deze borden vertellen je waar en wie je mag inhalen (of juist niet), wanneer je tegenliggers voor moet laten gaan of wanneer andere verboden worden opgegeven.



G Borden ter aanduiding van verkeersregels

Deze borden duiden een auto(snel)weg, erf, voetpad, fiets-/bromfietspad of ruiterpad aan.

**H Borden die aanduiden dat je de bebouwde kom binnenrijdt of verlaat****J Waarschuwborden**

Waarschuwborden wijzen je op dreigend gevaar, zodat je daar rekening mee kunt houden. Waarschuwborden zie je vaak op plaatsen waar ook ervaren en oplettende bestuurders de gevaren snel over het hoofd zien.

**K Bewegwijzeringsborden en L Informatieborden**

Deze borden geven je informatie over de richting die je moet nemen, het verloop van je route, de wegindeling (bijvoorbeeld de indeling van rijstroken), etc.





INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

HOOFDSTUK

4

Wegen



4.1 Tegemoetkomend verkeer

Rechts houden

Je moet zoveel mogelijk rechts houden, maar rijd niet te dicht bij het trottoir of de berm. Als de weg te smal is voor jou en een tegenligger, moeten jullie allebei uitwijken. Als je tegenligger (bijna) geen uitwijkruimte heeft, moet jij extra ruim uitwijken.

Pas op bij uitwijken

Lang niet elke berm is geschikt om naar uit te wijken. Vaak is dat moeilijk in te schatten en moet je het zekere voor het onzekere nemen. Wees ook alert op een gevaarlijke rijbaankant.



Wijk uit voor de vrachtauto. Stop zonodig even in de berm.



Hier is weinig ruimte; passeer de fietser zeer voorzichtig.

Rijbaanversmalling

Bij een versmalling regelen de verkeersborden F5-F6 meestal wie er eerst mag. Als je in de richting van de rode pijl rijdt, moet je stoppen. Rijd je in de richting van de witte pijl, dan moeten de tegemoetkomende bestuurders stoppen. Deze borden gelden alleen voor bestuurders onderling. Wanneer je voetgangers nadert in een nauwe doorgang, moet je ze dus altijd voor laten gaan.



Je moet stoppen omdat je in de richting van de rode pijl rijdt.



Nu mag je doorrijden.

Je kunt ook één van deze drie borden tegenkomen:



Als de versmalling aan jouw kant van de weg zit, moet je stoppen voor een tegenligger. Als de versmalling aan beide kanten van de weg zit, moeten jij en je tegenligger samen een oplossing zoeken. Het is dan sociaal als je vrachtauto's en bussen voor laat gaan.

Obstakels

Voor obstakels gelden dezelfde basisregels: als er onvoldoende ruimte is voor jou en je tegenligger:

- moet jij stoppen als het obstakel op jouw weghelft staat,
- moet je tegenligger stoppen als het obstakel op zijn weghelft staat.



Je moet wachten omdat het obstakel zich op jouw weggedeelte bevindt.



De fietser had moeten wachten, maar nu toon je inzicht door zelf te stoppen.

Eenrichtingsweg

De eenrichtingsweg mag je maar van een kant inrijden. Je mag op een eenrichtingsweg niet achteruitrijden en je mag ook niet keren. Wel mag je achterwaarts inparkeren.

Op veel eenrichtingswegen geldt een uitzondering voor fietsers, snorfietsers en bromfietsers.



4.2 (Snor)fietsers en bromfietsers

Het kan zijn dat je op de rijbaan met fietsers, snorfietsers of bromfietsers te maken krijgt. Hieronder kun je zien in welke situaties.

	Positie van fietsers en snorfietsers	Positie van bromfietsers
Geen gescheiden pad	Rijbaan	Rijbaan
Gescheiden fietspad	Fietspad	Rijbaan
Gescheiden fiets-/bromfietspad	Fiets-/bromfietspad	Fiets-/bromfietspad

Rechts inhalende (snor)fietsers

Is er geen vrijliggend pad, houd er dan rekening mee dat fietsers en snorfietsers je rechts mogen inhalen op de rijbaan. Bromfietsers mogen dat niet, maar doen het vaak wel.

Bord links: fietsers en snorfietsers moeten op het fietspad rijden, bromfietsers op de rijbaan.

Bord rechts: fietsers, snorfietsers en bromfietsers moeten op het fiets-/ bromfietspad rijden.



G11



G12a

Als het verplichte fiets-/bromfietspad eindigt, moeten bromfietsers op de rijbaan gaan rijden.



G12b



Fietsstroken

Een fietsstrook is een door doorgetrokken of onderbroken strepen gemarkeerd gedeelte van de rijbaan waarop afbeeldingen van een fiets zijn aangebracht.

Voor het gebruik van fietsstroken gelden de volgende regels (in het overzicht hebben we de busstrook toegevoegd, omdat daarvoor vergelijkbare regels gelden):

Gedrag van auto	Fietsstrook met doorgetrokken streep	Fietsstrook met onderbroken streep	Busstrook
Op rijden	NEE	NEE	NEE
Op voorsorteren	NEE	JA mits*	NEE
Kruisen om bijv. een inrit in te rijden	JA	JA	JA

** Alleen als het beter is voor de doorstroming en je geen gevaar of hinder veroorzaakt.*



Fietsers, snorfietsers en bestuurders van gehandicaptenvoertuigen maken gebruik van de fietsstrook. Houd er rekening mee dat ze zich daar 'veilig wanen' en minder goed op het overige verkeer letten.



INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar



HOOFDSTUK

5



Bijzondere weggedeelten



5.1 Rotondes

Op een rotonde moet je altijd 'rechtsom' rijden. Op het middeneiland staat bord 'rotonde' (D1). Vaak staat dat op een roodwit hek of een zogenaamd bochtschild met pijlen die naar rechts wijzen. Op de toeleidende weg staat vaak het waarschuwingsbord 'rotonde' (J9).



D1



J9

Voorangsrotonde met één rijstrook

Veel kruispunten zijn in de afgelopen jaren vervangen door minirotondes met één rijstrook. Hierdoor is het aantal (ernstige) ongelukken behoorlijk gedaald.

Houd er rekening mee dat kleine rotondes meestal nogal krap zijn uitgevoerd. De bocht die je bij het oprijden of verlaten van de rotonde moet nemen, is vaak erg scherp. Rijd daar dus niet te hard.

Verder kun je op de rijbaan van een rotonde binnen de bebouwde kom een fietsstrook of een (fiets)suggestiestrook tegenkomen.

Voorangsrotonde met twee rijstroken

In drukke gebieden liggen rotondes met twee rijstroken. Vaak zijn dat rotondes waar regionale wegen elkaar kruisen of rotondes aan de rand van de bebouwde kom.

Voor en op deze rotondes staan er pijlen op de rijstroken. Deze pijlen geven aan hoe je moet voorsorteren.

Turborotonde

Op drukke rotondes met twee rijstroken kunnen de veiligheid en doorstroming in gevaar komen als bestuurders op de rotonde van rijstrook wisselen.

Om dat te voorkomen wordt:

- vóór de rotonde de rijrichting en de rijstrookkeuze geregeld, met een voorwegwijzer en/of met pijlen op het wegdek,
- op de rotonde zelf tussen de rijstroken een betonnen rand aangebracht.

Als je zo'n rotonde nadert moet je dus goed opletten en tijdig voorsorteren.



Alleen als je de linkerrijstrook volgt, kun je richting Maasdam rijden via deze rotonde.



De pijlen op het wegdek geven aan welke rijstrook je moet kiezen.



Door de betonnen rand kun je op de turborotonde niet meer van rijstrook wisselen.

Inhalen

Vlak voor en op een rotonde mag je:

- zowel links als rechts rijden,
- zowel links als rechts inhalen,

maar natuurlijk alleen als het veilig mogelijk is. Houd er rekening mee dat andere bestuurders meer aandacht voor de rotonde dan voor jou hebben.



Je mag hier rechts inhalen. Houd wel rekening met de dode hoek van de andere bestuurder.

Vorrang

Als er geen borden bij een rotonde staan, hebben bestuurders die de rotonde oprijden voorrang. Deze situatie kom je niet vaak meer tegen.

Op bijna alle rotondes wordt namelijk met borden geregeld dat bestuurders op de rotonde voorrang hebben. Als je op de toeleidende weg rijdt, moet je hen voorrang verlenen.

*Nu moet je voorrang
verlenen aan de rode
bestelauto.*



Verkeerslichten

Op grote, drukke rotondes wordt de voorrang vaak geregeld door verkeerslichten. Deze gaan boven de voorrangsborden en tekens op het wegdek.

Rechtsaf op de rotonde

Als je de rotonde al bij de eerste zijweg weer wilt verlaten, blijf je op de toeleidende weg rechts rijden en geef je richting aan naar rechts.

Half rond op de rotonde

Als je bij de tweede zijweg de rotonde wilt verlaten en dus eigenlijk rechtdoor gaat, volg je op de toeleidende weg:

- de rechterstrook als er twee rijstroken zijn,
- de middelste strook als er drie rijstroken zijn.

Ter hoogte van de eerste zijweg geef je richting aan naar rechts en ga je rechts rijden (of blijf je rechts rijden).

Driekwart rond op de rotonde

Als je bij de derde zijweg de rotonde wilt verlaten, dan volg je op de toeleidende weg de linkerstrook en geef je richting aan naar links:

- op een grote rotonde schakel je de richtingaanwijzer uit,
- op een minirotonde laat je je richtingaanwijzer naar links aanstaan.

Ter hoogte van de tweede zijweg geef je richting aan naar rechts en ga je rechts rijden om af te slaan.

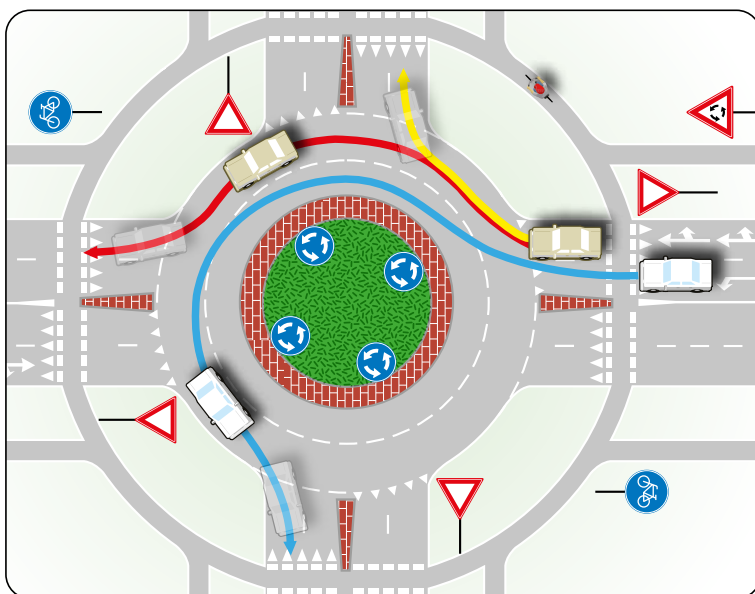
Let op: je moet altijd richting aangeven als je de rotonde verlaat, dus ook als je op een turborotonde rijdt en 'gedwongen' moet afslaan.

Rotonde met fietsers 'in de voorrang'

In onderstaande afbeelding geven gekleurde lijnen de juiste plaats op de weg aan.

- volg de **gele lijn** als je de rotonde een kwart rond gaat,
- volg de **rode lijn** als je de rotonde half rond gaat,
- volg de **blauwe lijn** als je de rotonde driekwart rond gaat.

Als je de rotonde wilt verlaten, moet je het verkeer dat de rotonde blijft volgen voor laten gaan. Die verplichting geldt ook ten opzichte van (snor) fietsers, bromfietsers en voetgangers die op een fietsstrook, fietspad, een fiets-/bromfietspad of een voetpad de rotonde blijven volgen.



De basisregel is: bij het verlaten van de rotonde moet je voetgangers, (snor)fietsers en bromfietsers die de rotonde blijven volgen voor laten gaan.



INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

HOOFDSTUK

6

Gedrag bij kruispunten, voorrang, voor laten gaan



6.1 Gedrag bij kruispunten

Naderen en beoordelen

Nader een kruispunt met aangepaste snelheid, zodat je op tijd en op de juiste manier op de situatie kunt reageren. Stel vast met welk type kruispunt je te maken hebt, bijvoorbeeld:

- een gelijkwaardig kruispunt,
- een kruispunt met een voorrangsweg,
- een kruispunt met verkeerslichten,
- een kruispunt met een onverharde weg.

*De voorrangsweg
waar je op rijdt,
buigt hier af naar
links. Je moet
voorrang krijgen van
de autobus.*



Stel ook vast:

- hoe druk het is,
- waar je te maken kunt krijgen met fietsers en voetgangers,
- hoe goed of hoe slecht je de situatie kunt overzien (en ook hoe andere bestuurders dat kunnen),
- waar je je moet opstellen als je moet stoppen om ander verkeer voor te laten gaan.



Fietsers en snorfietzers kunnen zowel van links als van rechts naderen. Let daar op!

Basisregel: kruispunt niet blokkeren

Als je moet stoppen om ander verkeer voor te laten, moet je de doorgang voor het kruisende verkeer zoveel mogelijk vrij houden.

Je mag een kruispunt daarom alleen oprijden:

- als je meteen kunt doorrijden of weer snel het kruispunt vrij kunt maken,
- als je je voertuig tussen de kruisende verkeersstromen kunt opstellen,
- als je ziet dat een bestuurder aan wie je voorrang moet verlenen toch niet kan doorrijden omdat hij op zijn beurt aan een rij andere bestuurders voorrang moet verlenen.

Dat laatste noemen we ook wel gelegenheidsvoorrang. Je mag er alleen van gebruikmaken als je zeker weet dat je het kruispunt veilig kunt oversteken, zonder anderen te hinderen.



Op dit kruispunt kun je je tussen de kruisende verkeersstromen opstellen.



Hier kun je ook na het kruisende fietspad nog stoppen als het nodig is.

Stoppen op kruispunt

In deze gevallen mag je wél op een kruispunt stoppen:

- als je op een voorrangsweg rijdt en links wilt afslaan,
- als je een voorrangsvoertuig voor moet laten gaan.



Je wilt linksaf de voorrangsweg af en moet wachten voor een tegenligger. Nu mag je wel op het kruispunt stoppen.



Op een voorrangsweg mag je op het kruispunt stoppen. Zo kan het achteropkomend verkeer doorrijden.

Doorgang voor (snor)fietzers en voetgangers blokkeren

Om uitzicht te krijgen op de kruisende weg, kan het soms nodig zijn dat je even stopt op een fietspad, zebrapad of voetpad. Doe dat alleen als je vanaf een stopplaats vóór het pad onvoldoende zicht op de situatie hebt, en probeer gevaar of hinder voor (snor)fietzers en voetgangers zoveel mogelijk te voorkomen.

Stop op de juiste plaats

Als je voorrang moet verlenen aan voertuigen, stop dan op een zodanige plaats dat die voertuigen gemakkelijk hun weg kunnen vervolgen.



Hier sta je te ver naar voren en teveel naar links. Er is te weinig ruimte voor de autobus die linksaf wil ...



... nu sta je goed opgesteld. De autobus kan ongehinderd zijn weg vervolgen.

Kijk ook naar de overkant

Je moet zeker weten dat een fietspad of voetgangersoversteekplaats (zebrapad) die achter het kruispunt liggen, vrij zijn voordat je het kruispunt oprijdt. Anders loop je het risico dat je op het kruispunt moet stoppen en daarmee het kruisende verkeer blokkeert.

6.2 Voorrangsregeling

Ongehinderd voorrang verlenen

Het uitgangspunt is dat verkeersdeelnemers die voorrang moeten krijgen, ongehinderd hun weg moeten kunnen vervolgen.

Gedraag je altijd 'beslist' en 'duidelijk' als je een kruispunt nadert. Dan voorkom je dat jouw gedrag de andere verkeersdeelnemers in verwarring brengt. Kom je in een situatie terecht waarvan je niet weet hoe de voorrang er is geregeld:

- stop dan voor alle zekerheid,
- zoek oogcontact met de andere bestuurders,
- communiceer met (vriendelijke) handgebaren.

Nadering gelijkwaardig kruispunt

Bij gelijkwaardige kruispunten staan geen borden of tekens die de voorrang regelen. Het zijn altijd kruispunten waar alleen verharde of alleen onverharde wegen elkaar kruisen. Hier geldt:

- bestuurders moeten voorrang verlenen aan alle bestuurders die van rechts komen,
- bestuurders moeten voorrang verlenen aan trams (ongeacht uit welke richting de tram komt).

Als meerdere bestuurders uit verschillende richtingen tegelijk een gelijkwaardig kruispunt naderen, zijn vaak ook meerdere oplossingen mogelijk voor de voorrang. Kies dan samen met de andere bestuurders voor de meest praktische oplossing.

Voor het kruispunt kunnen snelheidsremmende drempels liggen. Of het hele kruisingsvlak is als een drempel uitgevoerd. Dit heeft geen invloed op de voorrangsregeling; het blijft een gelijkwaardig kruispunt.



INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

HOOFDSTUK

7

Snelheid en afstand houden

Rijd met aangepaste snelheid

Je moet je snelheid (en volgafstand) aanpassen aan de omstandigheden en aan het overige verkeer. Dit betekent:

- als ergens een maximumsnelheid van (bijvoorbeeld) 50 km/u geldt,
- maar het is niet veilig om 50 km/u te rijden,
- dan moet je snelheid lager dan 50 km/u zijn.

Jeugdige bestuurders

Jongere bestuurders zijn vier keer vaker betrokken bij verkeersongevallen dan oudere bestuurders. Te hard rijden en het overschatten van hun eigen rijvaardigheid zijn vaak de oorzaak. Wees je daarvan bewust en kies voor veiligheid.

7.1 Maximumsnelheden

Maximumsnelheid binnen de bebouwde kom

Binnen de bebouwde kom mag je als automobilist maximaal 50 km/u rijden, tenzij met borden een ander maximum staat aangegeven. Zowel het begin als het einde van de bebouwde kom wordt met een bord aangegeven:

Begin:  Einde: 

Hoger maximum dan 50 km/u

Ook op een autoweg binnen de bebouwde kom geldt in principe de maximumsnelheid van 50 km/u, maar in de praktijk wordt vaak met borden aangegeven dat je sneller mag rijden.

Autoweg binnen de bebouwde kom met een afwijkende maximumsnelheid van 70 km/u.



Lager maximum dan 50 km/u

Bijzondere wegedeelten binnen de bebouwde kom zijn de 30 km-zone (max. 30 km/u) en het erf (max. 15 km/u).



In een 30 km-zone is de maximumsnelheid 30 km/u.



In een erf is de maximumsnelheid 15 km/u.

Maximumsnelheid buiten de bebouwde kom

Buiten de bebouwde kom is de maximumsnelheid afhankelijk van het soort weg waarop je rijdt:

— op overige wegen 80 km/u :



— op autowegen 100 km/u :



Ook hier geldt dat met (elektronische) borden een lager maximum kan worden aangegeven.



Weg buiten de bebouwde kom met afwijkende maximumsnelheid.



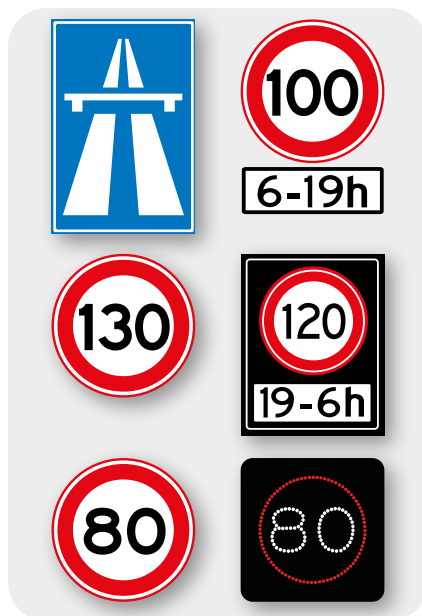
Autoweg buiten de bebouwde kom met afwijkende maximumsnelheid.

Op autosnelwegen is de maximumsnelheid afhankelijk van *wáár* je rijdt en *wannéér* je er rijdt.

De standaard maximumsnelheid op autosnelwegen is 130 km/u. Overdag tussen 6.00 uur en 19.00 uur is deze snelheid teruggebracht naar standaard 100 km/u.

Tussen 19 uur 's avonds en 6 uur 's ochtends geldt de standaard maximumsnelheid van 130 km/u, tenzij verkeersborden een lagere snelheid aangeven.

Op sommige ringwegen bij steden geldt echter een permanent lager maximum van 80 km/u.



60 km-zones buiten de bebouwde kom

Op wegen buiten de bebouwde kom rijdt snel en langzaam verkeer vaak door elkaar. Er gebeuren veel ongevallen. Daarom zijn in veel gebieden zones ingesteld, waar een lagere maximumsnelheid van 60 km/u geldt.



Een 60 km-zone herken je aan het zonebord.

Ook de wegmarkering is een indicatie dat je op een weg rijdt waar je maximaal 60 km/u mag rijden.

Pas op voor brommobielen

Een brommobiel rijdt zowel binnen als buiten de bebouwde kom op de rijbaan met een maximumsnelheid van 45 km/u. Dit geldt ook voor een gehandicaptenvoertuig met een motor. Houd daar rekening mee als je deze voertuigen nadert. Vooral buiten de bebouwde kom kunnen ze je verrassen door hun lage snelheid.

Maximumsnelheid met aanhangwagen

Als je een aanhangwagen of caravan trekt, zijn de maximumsnelheden:

- binnen de bebouwde kom: 50 km/u,
- buiten de bebouwde kom: 80 km/u,
- op autowegen en autosnelwegen: 90 km/u, maar alleen als de toegestane maximummassa van je aanhangwagen of caravan niet meer is dan 3.500 kg.

*Maximaal 80 km/u of
90 km/u afhankelijk
van het gewicht van je
aanhangwagen.*



Adviessnelheden

Behalve maximumsnelheden zijn er ook adviessnelheden. Deze worden aangegeven met borden.

Veiligheid

De adviessnelheden zijn afgestemd op de plaatselijke omstandigheden, bijvoorbeeld een scherpe bocht. Als je je aan het advies houdt, kom je onder normale omstandigheden niet in de problemen.

Doorstroming

Adviessnelheden kunnen ook als doel hebben de doorstroming te verbeteren. Een voorbeeld zijn de wisselende adviessnelheden bij een reeks opeenvolgende verkeerslichten. Door de geadviseerde snelheden aan te houden, profiteer je van een 'groene golf'. Dit wil zeggen dat je geen rood verkeerslicht tegenkomt.





INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

HOOFDSTUK

8

Andere weggebruikers

Elke verkeersdeelnemer is verantwoordelijk voor zijn eigen veiligheid, maar ook voor die van anderen. Roekeloos of agressief gedrag past daar niet bij!

Hoewel je aan het gedrag van andere weggebruikers vaak kunt afleiden of ze je gezien hebben en wat ze van plan zijn te gaan doen, moet je rekening houden met het onverwachte en voortdurend klaar zijn om te reageren als het nodig mocht zijn.

Extra bescherming

Zwakke verkeersdeelnemers worden door de wet extra beschermd. Als je als automobilist een aanrijding met bijvoorbeeld een voetganger of fietser krijgt, ben je in principe altijd aansprakelijk.



Wees voorbereid op onverwachte gebeurtenissen.

8.1 Kwetsbare weggebruikers

Voetgangers

Voetgangers nemen vaak onbewust deel aan het verkeer en houden zich daardoor lang niet altijd aan de regels. Ook zijn ze vaak zó druk met hun telefoon bezig, dat ze totaal niet in de gaten hebben wat er om hen heen gebeurt in het verkeer.

Kinderen

Let extra goed op bij plaatsen waar (kleine) kinderen zomaar de weg op kunnen lopen, zoals bij scholen en speelterreinen. Ze gaan zó op in hun spel, dat ze er niet aan denken om uit te kijken.

Als er geparkeerde auto's staan, is het helemaal uitkijken geblazen. De kinderen kunnen jou niet zien aankomen ... en jij ziet hen niet!



Kinderen zijn de meest kwetsbare soort voetgangers.



Kinderen gaan op in hun spel en letten niet op het verkeer.

Ouderen en mensen met een beperking

Deze groep weggebruikers heeft (vaak) een beperkt waarnemings- en reactievermogen. Ze merken je dan pas laat op en zijn niet in staat om snel te reageren. Ook hebben ze voor bepaalde handelingen (bijvoorbeeld oversteken) meer tijd nodig.



Zorg dat je vroegtijdig je gedrag aanpast in de buurt van ouderen en mensen met een beperking.



Gedraag je sociaal en houd rekening met de beperkingen van andere weggebruikers.

Het lastige is dat je van een afstandje vaak niet kunt zien of iemand een beperking heeft. Fietzers met een gehoorbeperking hebben daarom vaak (maar niet altijd!) een bordje achterop hun fiets.



Markering achterop de fiets laat zien dat je te maken hebt met een bestuurder die slechthorend is.

Rijd voorspelbaar en zorg er (extra) voor dat je niet onverwacht in de buurt van de slechthorende persoon opduikt. Zo voorkom je schrikreacties en gevaarlijke situaties.

Grote groepen

Grotere groepen voetgangers, zoals bij vierdaagsetochten:

- letten zelf niet op het verkeer of vinden dat ze het recht hebben om overal voor te mogen gaan,
- hebben een ontregelend effect op andere weggebruikers.

Let daarom extra goed op.

Fietzers

Fietzers trekken zich vaak weinig aan van de verkeersregels. Bijvoorbeeld:

- ze wijken zonder op- of omkijken uit en slaan onverwacht af,
- ze rijden (al slingerend) met zijn drieën of vieren naast elkaar,
- ze rijden door rood,
- ze rijden zonder licht,
- ze rijden op de rijbaan en vertonen agressief gedrag (amateur-wielrenners).

Elektrische fietsers rijden vaak een stuk sneller dan 'gewone' fietsers. Laat je niet verrassen.

Fietzers met zware boodschappentassen aan het stuur of kleine kinderen in kinderzitjes zijn minder stabiel. Houd daar rekening mee als je ze inhaalt.

Bromfietzers en snorfietzers

Het kan zijn dat je bromfietzers of snorfietzers tegenkomt op de rijbaan. We hebben de verschillende mogelijke situaties voor je op een rijtje gezet:

Bromfietzers

- moeten op het fiets-/bromfietspad rijden als dat er is,
- binnen de bebouwde kom mogen ze maximaal 30 km/u,
- buiten de bebouwde kom mogen ze maximaal 40 km/u,
- als er geen fiets-/bromfietspad is, moeten ze op de rijbaan rijden,
- binnen en buiten de bebouwde kom mogen ze dan max. 45 km/u.

Snorfietzers

- moeten op het verplichte fietspad of het fiets-/bromfietspad rijden,
- binnen en buiten de bebouwde kom mogen ze maximaal 25 km/u.
- als zo'n pad er niet is, moeten ze op de rijbaan rijden,
- binnen en buiten de bebouwde kom mogen ze maximaal 25 km/u,
- op aangewezen fietspaden in sommige grote steden mag de snorfietser geen gebruik maken van het verplichte fietspad en moet met helm op de rijbaan gaan rijden.

Inhalen

Let goed op als je fietsers, snorfietzers of bromfietzers inhaalt. Je auto beïnvloedt de stuurvastheid van deze bestuurders. Houd daarom bij het inhalen een ruime zijdelingse afstand (1,5 meter) en ga na de inhaalmanoeuvre niet te vroeg weer naar rechts.



Houd bij het inhalen van tweewielers voldoende zijdelingse afstand aan van ongeveer 1,5 meter. Ga pas weer naar rechts als de bromfietser in de binnenspiegel zichtbaar is.



Je zijdelingse afstand is voldoende, maar het is niet verstandig om hier in te halen, vanwege de zijweg links en de onoverzichtelijke bocht.



INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar

HOOFDSTUK

9

Rijmanoeuvres

9.1 In- en uitstappen

Instappen

Handel in een vaste volgorde, dan weet je zeker dat je niets vergeet:

- kijk achter de auto of er ruimte is om achteruit te rijden als dat nodig zou zijn,
- loop daarna voor de auto langs naar het portier. Zo:
 - zie je het verkeer goed naderen,
 - zie je eventuele obstakels aan de voorkant,
- open alleen het portier als dat zonder gevaar of hinder kan,
- stap vlot in en sluit het portier direct,
- doe je gordel om.



Loop voor de auto langs voordat je instapt, zodat je het verkeer goed kunt zien naderen.

Uitstappen

Ook uitstappen doe je het beste in een vaste volgorde:

- kijk in de binnenspiegel, linkerbuitenspiegel en links naast de auto,
- open alleen het portier als dat zonder gevaar of hinder kan,
- stap vlot uit en sluit het portier direct,
- verlaat de rijbaan z.s.m. Loop daarbij tegen het verkeer in.



Voordat je uitstapt goed links naast de auto kijken.



Als je wilt wegrijden, moet je al het overige verkeer voor laten gaan.

9.2 Wegrijden

Als je wilt wegrijden, moet je het overige verkeer voor laten gaan. Ook mag je geen gevaar of hinder veroorzaken. Houd rekening met o.a:

- je uitzicht en de beschikbare ruimte,
- het naderende verkeer (voor en achter),
- de weersomstandigheden.

Kijken als je rechts van de weg geparkeerd staat

- kijk voor je wegrijdt eerst in de binnenspiegel en naar voren,
- daarna in de linkerbuitenspiegel,
- en als laatste links naast je.

Kijken als je links van de weg geparkeerd staat

- kijk voor je wegrijdt eerst in de binnenspiegel en naar voren,
- daarna in de rechterbuitenspiegel,
- en als laatste rechts naast je,
- houd er rekening mee dat het zicht een stuk minder is.

Richting aangeven

Voor je wegrijdt, moet je richting aangeven.

Geef pas richting aan vlak voordat je wegrijdt. Als je te vroeg richting aangeeft, denken andere bestuurders misschien dat je richtingaanwijzer is blijven aanstaan of zijn bang dat je hen niet hebt zien aankomen.



*Als je links
geparkeerd staat, is
veilig wegrijden een
stuk lastiger.*

Aandachtspunten

- bij het wegrijden vanaf een parkeer- of vluchthaven buiten de bebouwde kom moet je goed beseffen dat het andere verkeer snel nadert. Zorg na het wegrijden ook dat je vlot de gewenste snelheid bereikt,
- als je moet wegrijden vanaf een vluchtstrook, voer dan op de vluchtstrook je snelheid op, voordat je de doorgaande rijbaan oprijdt,
- let bij het optrekken na een stop in het verkeer goed op de verkeerssituatie en op je voorligger. Misschien moet je plotseling nog een keer stoppen.

9.3 Voorsorteren

Voorsorteren linksaf

Om links af te slaan, sorteer je als volgt voor:

- tegen de as van de weg, op wegen waar je tegemoetkomende bestuurders kunt verwachten,
- geheel links van de rijbaan, op volledige eenrichtingswegen,
- geheel links van de rijbaan, als de weg gescheiden rijbanen heeft.

Op eenrichtingswegen waar je tegemoetkomende (brom)fietzers kunt verwachten, sorteer je dus tegen de as van de weg voor.



Op een beperkte eenrichtingsweg sorteert je voor tegen de as van de weg.



Op een volledige eenrichtingsweg sorteert je zoveel mogelijk links voor, als je links wilt afslaan.

Voorsorteren rechtsaf

Om rechts af te slaan, sorteert je als volgt voor:

- tegen de trottoirband of de witte kantstreep van de rijbaan,
- tegen de streep, als er rechts van de rijbaan een busstrook ligt,
- tegen de streep als er rechts van de rijbaan een fietsstrook met een doorgetrokken streep ligt.

Voorsorteren op een fietsstrook

Als de fietsstrook met een onderbroken streep gemarkeerd is, mag je daarop voorsorteren, maar alleen als je daarbij geen (snor)fietsters hindert.



Op een fietsstrook met een doorgetrokken streep mag je niet voorsorteren.



Op deze strook mag het wel, mits je geen hinder veroorzaakt.

Voorsorteerstroken

Bij grote kruispunten zijn vaak voorsorteerstroken aangebracht. Pijlen in die stroken geven aan in welke strook je moet gaan rijden om een bepaalde richting te volgen. Let op:



INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar



HOOFDSTUK

10





Stilstaan, parkeren, file rijden, pech, slepen, gedrag bij ongevallen

10.1 Stilstaan of parkeren

Wat is stilstaan?

Onder 'stilstaan' verstaan we in het verkeer:

- stilstaan voor het onmiddellijk in- of uitstappen van passagiers, en,
- stilstaan voor het onmiddellijk laden of lossen van goederen.

Voorwaarde is dat je daadwerkelijk aan het stilstaan bent voor het onmiddellijk in-/uitstappen of laden/lossen, en dat het stilstaan niet langer duurt dan strikt noodzakelijk is.

Wat is parkeren?

Alle andere vormen van vrijwillig stilstaan noemen we 'parkeren'. Bijvoorbeeld:

- je voertuig op een parkeerplaats achterlaten,
- even stilstaan voor een winkel om een boodschap te doen,
- in je auto blijven zitten om op een passagier te wachten,
- stilstaand mobiel bellen,
- de weg vragen.

Wat valt niet onder stilstaan of parkeren?

Noodzakelijke stops in het verkeer gelden niet als 'stilstaan' of 'parkeren'. Bijvoorbeeld:

- stoppen voor een rood verkeerslicht,
- stoppen om voorrang te verlenen,
- stoppen in een file.

Waar mag jeilstaan of parkeren?

Er zijn plaatsen en situaties waar je niet magilstaan of parkeren. Die behandelen we verderop. Verder kunnen borden je verbieden om ergens stil te staan of te parkeren; ook die behandelen we verderop.

Daarbuiten mag je overalilstaan of parkeren. Het beste kun je dat doen op de daarvoor bestemde plaatsen, zoals parkeerstroken en parkeerplaatsen.

Links en rechts

Je mag zowel rechts als links van de rijbaanilstaan en parkeren. Links heeft een paar nadelen, zoals het tegen het verkeer in moeten rijden en minder zicht hebben bij het weer wegrijden.

Op eenrichtingswegen kun je wél gemakkelijk en veilig linksilstaan of parkeren, omdat je daar geen tegemoetkomende bestuurders hebt (vaak met uitzondering van fietsers en bromfietzers).

10.2 Verboden door borden

Als bord E1 langs de weg staat, mag je erna niet parkeren. Je mag dan welilstaan om te laden/lossen of voor het laten in-/uitstappen van een passagier.

Als bord E2 langs de weg staat, mag je erna nietilstaan (en dus ook niet parkeren).

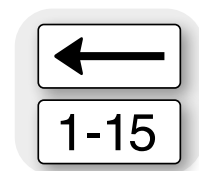
Let op: deze borden gelden alleen voor de kant van de weg waar ze staan. Staat er dus alleen rechts een bord E1, dan mag je aan de linkerkant van de weg wél parkeren.



Onderborden

Met onderborden kan extra informatie over het verbod worden aangegeven. Bijvoorbeeld:

- als op een onderbord een pijl staat, dan geldt het verbod alleen in richting van die pijl,
- als er op het onderbord getallen staan, dan geldt het verbod alleen op die dagen van de maand.



Andere voorbeelden van (voor zich sprekende) onderborden:

07-18 h

ma t/m vr
700-2130 h

alleen op
maandag



De borden E1 en E2 gelden ook voor de berm⁹.



Dit verkeersbord betekent dat je niet mag parkeren. Je mag ook niet in de berm parkeren. Je mag wel parkeren in parkeervakken en op parkeerplaatsen.



Verbod om te parkeren. Even stil gaan staan om goederen te laden of te lossen of om een passagier in of uit te laten stappen, mag hier wel.



Dit verkeersbord betekent dat je niet magilstaan. Maar het bord geldt niet voor de parkeerstrook. Je mag hier dus parkeren.



Verbod om stil te staan. Even stoppen om een passagier uit te laten stappen of goederen te laden / lossen, mag niet.

Parkeerhavens uitgezonderd

Verbodsborden voor parkeren ofilstaan gelden uiteraard niet voor de weggedeelten die voor parkeren bestemd zijn (zoals parkeerhavens en -vakken), maar alleen voor de overige delen van de rijbaan.

⁹ N.a.v. een uitspraak van het Gerechtshof Arnhem - Leeuwarden uit 2016 is niet langer duidelijk of E1/ E2 inderdaad ook voor de berm gelden. Het CBR stelt er daarom geen vragen over in het theorie-examen.

10.3 Stilstaanverboden

Je mag bij het stilstaan geen gevaar of hinder veroorzaken. Sta daarom bijvoorbeeld niet stil voor of na een onoverzichtelijke bocht of helling of op plaatsen waar je de doorstroming belemmert. Verder mag je niet stilstaan:

- op een kruispunt of een overweg,
- op een fietsstrook of op de rijbaan langs een fietsstrook,
- op een oversteekplaats of binnen een afstand van vijf meter daarvan,
- in een tunnel,
- bij een bord bushalte:
 - langs de blokmarkering,
 - binnen 12 meter van het bord als er geen blokmarkering is,
- op een busstrook of op de rijbaan langs een busstrook,
- langs een gele doorgetrokken streep,
- op weggedeelten voor andere weggebruikers, zoals:
 - een trottoir,
 - een fietspad.

Passagiers ophalen / afzetten bij een bushalte

Bij een bushalte mag je wel even passagiers laten in- of uitstappen, mits je de bus niet hindert.



Je mag onder andere niet stilstaan:

- langs een gele doorgetrokken streep,
- op een oversteekplaats en binnen 5 meter ervoor/erna,
- op een fietsstrook (en ook niet op de rijbaan naast een fietsstrook).





INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar



HOOFDSTUK

11





Communicatie, rijden met licht en in moeilijke weersomstandigheden

11.1 Communicatie

In het verkeer moet je duidelijk communiceren, zodat andere weggebruikers weten wat je gaat doen: remmen, afslaan, van rijstrook wisselen, etc.

Richtingaanwijzer

Dit is één van de belangrijkste signaalgevers. Zoals je eerder las: je moet richting aangeven bij elke belangrijke zijdelingse verplaatsing, zoals: wegrijden, invoegen, inhalen en afslaan.

Om verwarring bij andere weggebruikers te voorkomen, geldt:

- geef op tijd, maar niet te vroeg richting aan,
- zet direct na afronding van de verplaatsing of manoeuvre de richtingaanwijzer weer uit.

Richting aangeven als je van richting wilt veranderen

Bij het afslaan moet je tijdig (en nadat je hebt gekeken) richting aangeven. Onder tijdig wordt verstaan:

- op een zodanig tijdstip dat ander verkeer ruim van tevoren kennis kan nemen van de bedoeling om af te slaan en daar ook het eigen rijgedrag op kan afstemmen.

Houd deze vuistregels aan voor het moment van richting aangeven:

- op autosnelwegen: circa 300 meter voor de uitrijstrook,
- op wegen buiten de bebouwde kom: circa 200 meter voor het kruispunt,
- op wegen binnen de bebouwde kom: circa 100 meter voor het kruispunt.

Deze afstanden gelden alleen wanneer er geen verwarring op kan treden. Verwarrend is bijvoorbeeld een zijweg passeren met een richtingaanwijzer die al aan staat. Kies dan een later moment.



Zet op een 80 km/u weg ongeveer 200 meter voor het kruispunt je richtingaanwijzer aan als je wilt afslaan.



Als je de autosnelweg wilt verlaten zet dan circa 300 meter voor de uitrijstrook je richtingaanwijzer aan.

Remlichten

Je kunt je remlichten gebruiken om aan achterliggers duidelijk te maken dat je wilt gaan afremmen. Dat is vooral veiliger als je op 'een onverwacht moment' wilt remmen, bijvoorbeeld om vanaf een 80 km/u weg een inrit in te slaan.

Raak het rempedaal even heel licht aan voordat je daadwerkelijk remt. De remlichten gaan dan even aan, waardoor het verkeer achter je weet dat je gaat afremmen.

Alarmlichten

Gebruik je alarmlichten als je:

- stilstaat met pech:
 - op een plaats waar je niet mag staan,
 - op een gevaarlijke plaats,
- stilstaat in het donker terwijl de verplichte verlichting het niet doet,
- stilstaat op een plaats waar je slecht zichtbaar bent en je voertuig een obstakel vormt,
- op een file stuit.

Andersom geldt natuurlijk: als een ander voertuig zijn alarmlichten heeft ingeschakeld, moet je dat als waarschuwing zien en extra goed opletten.

Geluids- of lichtsignaal

Alleen om een dreigend gevaar af te wenden, mag je een geluidssignaal of een lichtsignaal geven. Je mag dus bijvoorbeeld niet met je lichten knipperen of claxonneren om een ander duidelijk te maken dat je wilt gaan inhalen. Ook het geven van overbodige signalen, zoals claxonneren om een bekende te begroeten, is verboden.

Geel waarschuwingslicht

Sommige voertuigen mogen - als waarschuwing - een geel zwaai-, flits- of knipperlicht gebruiken. Wees dan alert op:

- een (lang / breed / zwaar) exceptioneel transport,
- bergingswerkzaamheden of een verkeersongeval,
- wegwerkzaamheden,
- gladheidsbestrijding.



Ook voertuigen van transportbegeleiding bij exceptioneel transport mogen met geel waarschuwingslicht rijden.

11.2 Rijden met licht

Je verlichting zorgt dat je zelf kunt zien en dat je zichtbaar bent voor andere weggebruikers. Op tijd je verlichting inschakelen is dus heel belangrijk.

Ook als je voertuig is uitgerust met verlichting die automatisch inschakelt, moet je zélf in de gaten houden of dat op het juiste moment gebeurt. Desnoods moet je handmatig de verlichting inschakelen.

Voorgeschreven kleuren

De grote lichten, dimlichten, dagrijlichten en stadslichten mogen alleen wit of geel licht uitstralen. Je mag dus bijvoorbeeld geen blauwe lampen monteren omdat je dat mooier vindt.

Ook voor de achterlichten, remlichten en richtingaanwijzers gelden voorgeschreven kleuren waar je niet van mag afwijken.

Dagrijlicht

Nieuwe auto's moeten aan de voorzijde voorzien zijn van zogenoemde dagrijlichten. Deze lichten zijn bedoeld om je overdag beter zichtbaar te maken voor andere weggebruikers.

De dagrijlichten moeten automatisch gaan branden als de motor wordt gestart. Als je andere verlichting inschakelt, zoals dimlicht, groot licht of mistlicht, moet het dagrijlicht (automatisch) uitgeschakeld worden.

*Dagrijlicht is geen
vervanging van je
dimlicht. Bij veel
auto's branden de
achterlichten niet
als je met dagrijlicht
rijdt.*



Dimlicht

Je moet het dimlicht inschakelen:

- tijdens de schemering en het donker,
- overdag als er sprake is van slecht zicht.

Als je overdag veel voertuigen met dimlicht tegenkomt, verwacht dan verderop regen, mist of sneeuw. Schakel zelf ook alvast je dimlicht in.



INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar



HOOFDSTUK

12



Milieuaspecten

Het verkeer is een grote vervuiler die bijdraagt aan:

- de opwarming van de aarde. Bij de verbranding van benzine en diesel komt CO_2 (kooldioxide) vrij, dat (mede) het broeikaseffect veroorzaakt,
- een ongezond leefklimaat. Bij de verbranding van benzine en diesel komen giftige stoffen en fijnstof vrij, die slecht zijn voor de gezondheid van mens en dier.

Autofabrikanten zoeken naar oplossingen om hun auto's minder vervuילend te maken. Ze introduceren bijvoorbeeld:

- voertuigen die rijden op elektriciteit. Tijdens het rijden komen geen schadelijke stoffen vrij,
- hybride voertuigen die deels elektrisch rijden en deels op benzine of diesel,
- voertuigen die rijden op waterstof. Bij de verbranding van waterstof komen geen schadelijke stoffen vrij.

Hoewel deze ontwikkelingen snel gaan, rijden de meeste auto's nog op benzine of diesel. Daarom nemen we dié als uitgangspunt voor dit hoofdstuk.



Elektrisch rijden heeft een positief imago. Volledig elektrische auto's stoten geen CO_2 uit.

Zuinig en milieubewust rijden

Met de volgende maatregelen zorg je ervoor dat je auto het milieu zo min mogelijk belast. En je bespaart brandstof(kosten).

Rijstijl	
Rijd na het starten direct rustig weg	Rijd niet met hoge toerentallen; schakel tijdig op
Kijk ver vooruit, houd afstand, rijd gelijkmatig, voorkom dat je telkens moet remmen	Gebruik de cruise control en de 'zuinig rijden functies' van je boordcomputer
Laat je auto uitrollen in de versnelling als je moet stoppen	Schakel de motor uit als je langer dan 1 minuut moet wachten
Kies bewust	
Gebruik je navigatie om een efficiënte route te rijden	Gebruik de airco of achterrautverwarming alleen als je ze nodig hebt
Rijd zo min mogelijk met geopende ramen of een geopend schuifdak	Rijd niet onnodig met een skibox, fietsenrek of imperiaal
Efficiënt gebruik	
Vermijd voorspelbare files. Vertrek op een ander moment als het kan	Gebruik de auto efficiënt, bijvoorbeeld door te carpoolen
Gebruik vaker het openbaar vervoer	
Onderhoud	
Laat de auto goed onderhouden	Rijd met de juiste bandenspanning. Controleer deze 1x per maand



Rijd niet met hoge toerentallen, maar schakel tijdig naar een hogere versnelling.



De juiste bandenspanning is een van de belangrijkste voorwaarden.

Automatische versnelling

Ook als je auto is uitgerust met een automaat kun je zuinig rijden. Door 'met gevoel' het gaspedaal te bedienen, kun je de schakelmomenten van je automaat beïnvloeden en daarmee brandstof besparen. De "kickdown" is fijn als je iemand snel wilt inhalen, maar het brandstofverbruik is wel veel hoger. Gebruik de zogenaamde 'kickdown-inrichting' daarom zo min mogelijk.

Niet verder rijden met een technisch probleem

Eerder las je al dat tijdig preventief onderhoud belangrijk is als je milieubewust met je auto wilt omgaan. Ook als er iets mis is met je auto moet je direct actie nemen. Ga naar de garage en laat onmiddellijk een technische controle uitvoeren als je merkt dat:

- het brandstofverbruik toeneemt,
- de motor onregelmatig loopt,
- er donkere walm uit de uitlaat komt.

Nieuwe brandstofsymbolen

Sinds 2018 zijn in heel Europa standaard brandstofsymbolen ingevoerd. Benzine herken je aan het ronde, diesel aan het vierkante en gas aan het ruitvormige symbool. Zorg dat je weet welke brandstof bij jouw auto hoort. Kijk daarvoor op de tankklep of het instructieboekje.



Bij tankstations geven symbolen aan welke brandstof er in een bepaalde pomp zit. Benzine herken je aan het ronde, diesel aan het vierkante en gas aan het ruitvormige symbool.

Verkeerd getankt

Start de motor niet als je de verkeerde brandstof getankt hebt:

- wanneer je bij een moderne dieselauto benzine tankt, ontstaat er tijdens het rijden schade aan het brandstofsysteem, doordat benzine minder vet is dan diesel,
- diesel in een benzinemotor is ook niet aan te bevelen. Diesel ontbrandt namelijk veel slechter dan benzine, waardoor de motor niet lekker zal lopen en/of beschadigd raakt.

Roep hulp in om je tank en brandstofsysteem op een verantwoorde en milieuvriendelijke manier leeg te maken.

12.1 Katalysator en roetfilter

Om milieuvervuiling te helpen voorkomen zijn auto's verplicht uitgerust met een katalysator in het uitlaatsysteem. Door een chemische reactie in de katalysator worden de schadelijke uitlaatgassen voor 90% omgezet in niet-schadelijke stoffen.

Bij dieselmotoren wordt in de katalysator soms een hulpvloeistof (AdBlue) gebruikt om de uitlaatgassen te reinigen. Je auto heeft dan een apart reservoir (met blauwe dop) voor deze vloeistof. Een lampje op het dashboard toont je wanneer het tijd is om bij te vullen.



De katalysator:

- werkt pas goed als de automotor op temperatuur is, na 10 tot 15 minuten rijden,
- kan beschadigd raken als er onverbrande brandstof in terecht komt. Dit kun je voorkomen door:
 - langdurige startpogingen te vermijden,
 - de auto niet aan te duwen / slepen als de motor nog warm is,
 - bij een rijdende auto nooit het contact uit te schakelen,
 - de brandstoftank nooit helemaal leeg te rijden,
- wordt erg heet (net als de rest van de uitlaat); parkeer je auto dus niet boven brandbare materialen als droge bladeren of verdord gras.

Roetfilter

Dieselauto's hebben ook nog een roetfilter in het uitlaatsysteem. Daarin worden kleine roetdeeltjes uitgefilterd, die kankerverwekkend zijn.



INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar



HOOFDSTUK

13





Technische aspecten

Auto's, maar ook uitrustingsstukken zoals imperiaals en kinderzitjes, moeten aan wettelijke (keurings)eisen voldoen, anders mogen ze niet op de openbare weg worden gebruikt. Daarom moet elk nieuw model auto een zogenaamde 'typegoedkeuring' doorstaan.

Los daarvan is het verboden om aan het verkeer deel te nemen als:

- de auto rijtechnisch in onvoldoende staat van onderhoud verkeert,
- de auto niet voldoet aan de hieronder genoemde voertuigeisen.

13.1 Voertuigeisen

Personenauto's mogen (beneden een hoogte van 2 meter) geen scherpe delen hebben die gevaarlijk voor andere weggebruikers kunnen zijn. Ook de wielen moeten goed zijn afgeschermd. Verder moeten alle onderdelen goed bevestigd zijn (niet los kunnen raken).

Personenauto's moeten voorzien zijn van:

- een kentekenplaat voor en achter:
 - goed leesbaar,
 - niet afgeschermd (door bijvoorbeeld een trekhaak),
 - voorzien van een goedkeuringsmerk,
 - voorzien van verlichting (alleen achter),
- een veilig brandstofsysteem:
 - zonder lekkages,
 - de tank moet afgesloten zijn met een passende dop,
- een veilig uitlaatsysteem:
 - gasdicht,
 - geluiddempend conform wetgeving,
 - reiniging van uitlaatgassen conform wetgeving,

- een goed werkende stuurinrichting; als je aan het stuur draait, moeten de voorwielen direct / goed reageren,
- een goed werkend remsysteem:
 - de bedrijfsrem (voetrem) moet op alle vier de wielen werken,
 - de parkeerrem (handrem) moet op minimaal twee wielen werken,
- een goed werkend veersysteem en goed werkende schokdempers,
- luchtbanden met minimaal 1,6 millimeter profiel in de hoofdgroeven (de banden op één as moeten dezelfde maataanduiding hebben, behalve wanneer een nood- of reservewiel wordt gebruikt),
- binnenspiegel, linker buitenspiegel en rechter buitenspiegel zonder barsten (of gelijkwaardige camera-monitorsystemen),
- ruiten:
 - voorruit en voorste zijruiten zonder beschadigingen en zichtbelemmeringen,
 - voorruit met goed werkende ruitenwissers, ruitensproeiers en verwarming voor de ontdooiing en ontwaseming,
- goed sluitende deuren, motorkap en kofferdeksel,
- zitplaatsen die:
 - in elke stand vergrendeld zijn,
 - allemaal beschikken over een autogordel,
- een snelheidsmeter die ook 's nachts goed afleesbaar is,
- één goedwerkende claxon met vaste toonhoogte (meerdere claxons die tegelijk werken worden gezien als één claxon).

Spiegelfolie

Je moet ongehinderd naar buiten kunnen kijken en andere weggebruikers moeten jou ook kunnen zien.

Daarom moet eventuele folie op de voorruit en de voorste zijruiten ten minste 55% licht doorlaten. Op de achterste zijruiten en de achterrait mag je donkerder folie plakken.



Folie houdt zonlicht en warmte buiten, maar ook je zicht door de ruiten wordt minder.

Verlichting

Ook voor de verlichting van je auto bestaan wettelijke eisen.

Verplichte verlichting voorkant	
2 stadslichten (wit of geel)	2 dimlichten (wit of geel)
2 grote lichten (wit of geel)	2 richtingaanwijzers (wit of oranje)
waarschuwingssnipperlichten (wit of oranje)	

Verplichte verlichting achterkant	
2 achterlichten (rood)	3 remlichten (rood)
2 richtingaanwijzers (oranje of rood)	waarschuwingssnipperlichten (oranje of rood)
1 mistachterlicht (rood)	1 achteruitrijlicht (wit)
kentekenplaatverlichting	2 niet-driehoekige retroreflectoren (rood)

Verplichte verlichting elke zijkant
1 richtingaanwijzer (oranje)

Verlichting en retroreflectoren moeten goed zichtbaar zijn (niet afgedekt) en alleen kleine beschadigingen (die de werking niet hinderen) zijn toegestaan.

Aandachtspunten

- soms is het monteren van extra verlichting toegestaan. Zo mag je aan de voorkant mistlichten en extra grote lichten monteren, en aan de achterkant een extra mistachterlicht en/of achteruitrijlicht. Vaak is het monteren van extra verlichting verboden; zoek dus goed uit of de extra verlichting die je wilt gaan monteren toegestaan is,
- als de mistlichten aan de voorzijde (vanaf 1 januari 2012) of de mistachterlichten branden, moet dit te zien zijn aan een controlelampje op het dashboard,
- als je auto langer is dan 6,00 meter of breder dan 2,10 meter gelden extra eisen voor de verlichting. Maar bijna alle personenauto's zijn korter en smaller.

Noodhulpmiddelen

Een brandblusser en verbandtrommel zijn wettelijk niet verplicht, maar het is wel verstandig deze bij je te hebben.

Dat geldt ook voor een gevarendriehoek; als je op een gevaarlijke plek komt stil te staan en je alarmlichten zouden niet werken of niet goed zichtbaar zijn, moet je namelijk een gevarendriehoek plaatsen.



Eigenlijk moet je altijd een brandblusapparaat in de auto hebben, want je kunt hem wel eens dringend nodig hebben.

13.2 Algemene periodieke keuring (APK)

Personenauto's, bestelauto's, vrachtauto's en autobussen moeten regelmatig worden gekeurd. Dit wordt de algemene periodieke keuring (APK) genoemd. Zes weken voor de APK-vervaldatum ontvang je van de Rijksdienst voor het wegverkeer (RDW) hiervoor een herinneringsbrief.

Brandstof	Wanneer APK-keuring?
Benzine, alcohol en/of elektromotor.	Eerste APK na 4 jaar, daarna twee keer na 2 jaar, daarna elk jaar.
Diesel, gas of anders (eventueel in combinatie met elektrisch).	Eerste APK na 3 jaar, daarna elk jaar.

Met betrekking tot de keuring geldt:

- je voertuig wordt goedgekeurd als het voldoet aan de eisen voor verkeersveiligheid en milieu,
- je krijgt dan een keuringsbewijs, maar dat hoeft je bij een controle onderweg niet te kunnen tonen. De politie kan in een systeem nakijken of je voertuig nog een geldig keuringsbewijs heeft.

Zowel de eigenaar / houder als de bestuurder van het voertuig zijn verantwoordelijk (en dus strafbaar) als zonder geldige APK wordt gereden. Dat geldt trouwens ook als met een voertuig wordt gereden dat technisch niet in orde is.



INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar



HOOFDSTUK

14



Verkeersborden en verkeersregels



A Snelheid



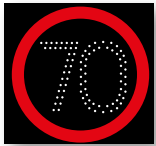
A1
Maximumsnelheid.



A2
Einde maximumsnelheid.



A3
Maximumsnelheid
op een elektronisch
signaleringsbord.



Maximumsnelheid
70 km/u op
elektronisch
signaleringsbord.



A4
Adviessnelheid.



A5
Einde adviessnelheid.

B Voorrang



B1
Voorrangsweg.



B2
Einde voorrangsweg.



B3
Voorrangskruispunt.



B4
Voorrangskruispunt
zijweg links.



B5
Voorrangskruispunt
zijweg rechts.



B6
Verleen voorrang aan
de bestuurders op de
kruisende weg.



B7
Stop: Verleen voorrang
aan bestuurders op de
kruisende weg.

C Gesloten- verklaring



C1
*Gesloten in beide
richtingen voor
voertuigen, ruiters en
geleiders van rij- of
trekdieren of vee.*



C2
*Eenrichtingsweg, in deze
richting gesloten voor
voertuigen, ruiters
en geleiders van rij- of
trekdieren of vee.*



C3
Eenrichtingsweg.



C4
Eenrichtingsweg.



C5
Inrijden toegestaan.



C6
*Gesloten voor
motorvoertuigen op
meer dan twee wielen.*



C7
*Gesloten voor
vrachtauto's.*



C7a
*Gesloten voor
autobussen.*



C7b
*Gesloten voor autobussen
en vrachtauto's.*



C8
*Gesloten voor
landbouw- en
bosbouwtrekkers,
motorrijtuigen met
beperkte snelheid en
mobiele machines.*



C9
*Gesloten voor ruiters,
vee, wagens, landbouw-
en bosbouwtrekkers,
motorrijtuigen met
beperkte snelheid, mobiele
machines, brommobielen,
fietsen, snorfietsen,
bromfietsen en
gehandicaptenvoertuigen.*



C10
*Gesloten voor
motorvoertuigen met
aanhangwagen.*



C11
*Gesloten voor
motorfietsen.*



C12
*Gesloten voor alle
motorvoertuigen.*



C13
*Gesloten voor
bromfietsen,
snorfietsen en
gehandicaptenvoertuigen,
met in werking zijnde
motor.*



C14

Gesloten voor fietsen
en voor gehandicapten-
voertuigen zonder motor.



C15

Gesloten voor fietsen,
snorfietsen, bromfietsen
en gehandicapten-
voertuigen.



C16

Gesloten voor
voetgangers.



C17

Gesloten voor voertuigen
en samenstellen van
voertuigen die, met
inbegrip van de lading,
langer zijn dan op het
bord is aangegeven.



C18

Gesloten voor voertuigen
die, met inbegrip van de
lading, breder zijn dan op
het bord is aangegeven.



C19

Gesloten voor voertuigen
die, met inbegrip van de
lading, hoger zijn dan op
het bord is aangegeven.



C20

Gesloten voor voertuigen
waarvan de aslast hoger
is dan op het bord is
aangegeven.



C21

Gesloten voor voertuigen
en samenstellen van
voertuigen, waarvan de
totaal massa of de som van
de aslasten hoger is dan op
het bord is aangegeven.



C22

Gesloten voor voertuigen
met bepaalde
gevaarlijke stoffen.



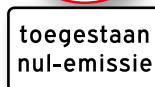
C22a

Gesloten voor personen-
en bedrijfsauto's,
vrachtauto's of bussen
met een dieselmotor
vanwege milieuzone.



C22b

Einde geslotenverklaring
milieuzone.



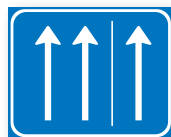
C22c

Gesloten voor bedrijfs-
en vrachtauto's vanwege
nul-emissiezone.



C22d

Einde geslotenverklaring
nul-emissiezone.



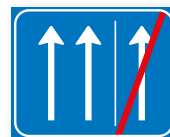
C23-01

Spitsstrook open.



C23-02

Spitsstrook vrijmaken.



C23-03

Einde spitsstrook.

D Rijrichting



D1
Ronde: verplichte
rijrichting.



D2
Gebod voor alle
bestuurders het bord
voorbij te gaan aan de
zijde die de pijl aangeeft.



D3
Bord mag aan beide
zijden worden voorbij
gegaan.



D4
Gebod tot het volgen
van de rijrichting, die op
het bord is aangegeven.



D5
Gebod tot het volgen van
de rijrichting, die op het
bord is aangegeven.



D6
Gebod tot het volgen
van één van de
rijrichtingen die op het
bord zijn aangegeven.



D7
Gebod tot het volgen van
één van de rijrichtingen
die op het bord zijn
aangegeven.

E Parkeren en stilstaan



E1
Parkeerverbod.



E2
Verbod stil te staan.



E3
Verbod fietsen en
bromfietsen te plaatsen.



E4
Parkeergelegenheid.



E5
Taxistandplaats.



E6
Gehandicapten-
parkeerplaats.



E7
Gelegenheid bestemd
voor het onmiddellijk
laden en lossen van
goederen.



E8
Parkeergelegenheid
alleen bestemd voor
personenauto's.



E8a
Parkeergelegenheid
alleen bestemd
voor vrachtauto's en
autobussen.



E8b
Parkeergelegenheid
alleen door gedeeltelijk
op het trottoir te
parkeren.



E9
Parkeergelegenheid
alleen bestemd voor
vergunninghouders.



INKIJKEXEMPLAAR

de rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inkijkexemplaar